

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulvs XXIV. De Jure Jurando.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](#)

TITULVS XXIV.

De
Jure Jurando.

QUÆRES 1. Quid sit Juramentum? Résp. Iuramentum quod in defectum aliarum probationum saepius solet adhiberi ac propterea vocatur optimum expediendarum litium remedium. *I.i ff.b.t.* est *Invocatio divini numinis in testimonium aliquujus rei*; qui enim mediante iuramento aliquid affirmat, vel negat, vel promittit, Deum in testem illius veritatis aut promissionis provocat, & hinc qui falsum jurat, quantum in se est, facit Deum approbare falsum, in quo consistit malitia falsojurantis.

QUÆRES 2. An liceat jurare, & quando Resp. Licitum esse jurare ex *Deuter. 6. v. 13.* ex *Psalm. 14.* atque in *Nov. T.* ex iuramento pauli manifestè constat, modo juramentum habeat sua requisita quorum tria sunt, quæ comites iuramenti vocantur, videlicet veritas iustitia & judicium. Veritas quidem desideratur, ut id quod dicitur, verum sit, vel quod promittitur, suo tempore impleatur, alioquin jurans perjurus esset, si contra intentionem suam juraret; *cap. 6. 10.* *Et alius h. t.* cum defectus veritatis sit maximè contrarius fini iuramenti, qui est confirmatio veritatis. *Hebr. 6.* Justitia idem requiriatur, ut solummodo juretur id quod est licitum, & honestum, cum contra bonos mores præstitum iuramentum non sit obligatorium; & qui quod turpiter juravit, ad impletum duplice se crimine involuit.

R 4 Judici.

Judicium denique necessarium est, ut cum debitâ & prudenti consideratione juretur, non ex levitate, sed quando necessitas, juxta prudentis arbitrium, pro re non levi, juramentum postulat.

QUÆRES 3. Quotuplex sit juramentum?
 Resp. Juramentum primo dividitur in assertorium, & promissorium. Assertorium est, quo aliquid affirmamus vel negamus esse vel fuisse, sine aliqua promissione; tale est, quod præstare solent testes, in dicendo testimonio. cap. 5. de test. item quod partia parte, vel etiam à judice defertur in judicio. promissorium est quo promissionem alteri factam sancte confirmamus, & per illud nos volumus obligare ei cui promittimus, ideoque qui juratam promissionem non implet, perjurus efficitur. cap. 11. b.t. Secundò dividitur Juramentum assertorium in voluntarium, judiciale & necessarium. voluntarium est, quod parti à parte extra judicium defetur vel refertur, ut eo ante litis exordium præstito, controversia dirimatur, & hoc parit exceptionem reo qui juravit, l. 6. § 9. ff. b.t. actori vero juranti parit actionem in factum l. 8. Cod. de reb. cred. vel actionem ex contractu, si super ipso contractu juratum fuerit. l. 13. § 1. si quis juraverit, ff. b.t. Judiciale est, quod in judicio defert vel refert pars parti, approbante judice. l. 9. Cod. de reb. cred. quod etiam litis decisum vocatur; necessarium est, quod in Causâ dubiâ à judice defetur reo vel actori propter defectum plenæ probationis l. 31. ff. b.t. unde etiam suppletorium vocatur.

QUÆRES 4. An juramentum parti à parte delatum, necessariò sit præstandum? Respond. vel præstandum vel illi qui detulit referendum erit; mani-

manifestæ enim turpitudinis est, nolle nec jurare, nec juramentum delatum referre, inquit. l. 38. ff. b.t. Nec recusari potest nisi justa causa subsit; ut si quis à te exigat juramentum de facto alieno, quod justè ignoras, tali casu nec jurare teneris, nec juramentum delatum referre. cap. fin. b.t. § l. II. §. I. ff. rerum amotarum.

QUÆRES 5. An actor possit reo deferre juramentum, etiamsi nihil probaverit; Respond. Duplex est in hac re Doctorum sententia; quidam censem, reum non teneri ad juramentum præstandum vel referendum, casu quo actor nihil probasset, quorum hoc est fundamentum, quod actore non probante reus sit absolvendus. cap. fin. b.t. § l. qui accusare Cod. de edendo, quæ est opinio Panormit. Sed verior est sententia eorum qui asserunt reum etiam hac casu ad juramentum compelli posse, argum. l. 35. b.t. ubi dicitur, tutorem pupilli omnibus aliis probationibus deficientibus, jusjurandum deferentem audiendum esse. Item l. ult. Cod. de fidei-commiss. l. generaliter Cod. de rebus credit. § dict. l. manifesta, ff. b.t. ubi non distinguitur, an actor probaverit nec ne, sed generaliter dicitur, manifestæ turpitudinis esse nec jurare, nec juramentum referre.

QUÆRES 6. Cui in Casu dubio Judex juramentum suppletorium deferre teneatur, an actori, à reo? Resp. Id in praxi, difficillimum esse, ac propter ea regulam generalem dari non posse, sed prudentis judicis arbitrio relinquendum esse, cui in Casu particulari consideratis circumstantiis causæ, & personarum juramentum deferendum sit; meo iudicio optima erit hujus quæstionis solutio, si dicatur, illi juramentum deferendum esse, qui majores

R 5

habent

habuit probationes, vel pro quo fortiores militiam
præsumptiones, sive is actor fuerit, sive reus; quod
si verò probationes ab utraque parte æquales ue-
rint, reo deferendum erit, cum rei causa sit favora-
bilior, l. 115. ff. de R. I. & jura sint priora ad ab-
solvendum quam condemnandum cap. 3. de probat.

QUÆRES 7. An juramentum confirmet
contractum ex se nullum? Respond. Vel juramen-
tum accedit contractui iure naturæ irrito vel irri-
tando, & tunc sicut contractus ira & juramentum
est nullum, supposito, quod id de quo jurato Con-
tractum est, sit illicitum; vel accedit actui, qui im-
mediate respicit bonum, & favorem publicum, &
non confirmatur juramento. cap. 12. de for. compe-
quia nullus privatus favori publico renuntiare po-
test, dict. cap. 12. § 1. jus publ ff. de pact. vel denique op-
ponitur actui prohibito quidem sed principaliter
ob utilitatem privatam, & tunc actus vel contra-
ctus ille juramenti adjectione firmatur. cap. 2. de
pact. in 6. **Gauthentica Sacra menta puberum** cap. cum con-
tingat. h.t. Ex regulâ generali; quod juramentum
sit servandum, si sine dispendio salutis æternæ ser-
vari possit, nec vergat in præjudicium tertii; solum
enim juramentum non obligat, quod est de re tur-
pi. debet autem turpitudo ista esse de jure naturali
vel divino; si enim de jure solum humano orta
fuerit, juramento non obstat, quia tunc supplet
juramentum, & purgat vitium nullitatis in-
ductæ, cap. quamvis de
pact. in 6.

TITU.